

การสร้างสภาพแวดล้อมในบ้านให้ปลอดภัยจากเพลิงไหม้

องค์การบริหารส่วนตำบลสะทอนและประชาชนร่วมขับเคลื่อนการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัยใน
เคหสถานและสถานประกอบการโดยร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมในบ้านให้ปลอดภัยจากอัคคีภัย
จัดเก็บสิ่งของให้เป็นระเบียบ หมั่นกำจัดวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพ
สมบูรณ์ พร้อมติดตั้งสายดินระบบตัดกระแสไฟฟ้าอัตโนมัติ ถังดับเพลิงเคมี เครื่องตรวจจับควัน
ไฟและกิ่งสัญญาณเตือนไฟไหม้ที่ส่งเสียงดังไว้ในบริเวณที่เสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้จึงขอแนะให้
ประชาชนร่วมสร้างสภาพแวดล้อมในบ้านให้ปลอดภัยจากอัคคีภัย ดังนี้

จัดระเบียบบ้าน โดยจัดวางสิ่งของภายในบ้านเรือนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่กีดขวางบริเวณ
ประตู หน้าต่าง บันไดบ้าน หากเกิดเพลิงไหม้จะได้หนีไฟได้อย่างทันท่วงที จัดเก็บขยะประจำประตู
บ้านและประตูเหล็กคัตไว้ ณ จุดที่สามารถหยิบใช้งานได้อย่างสะดวกกรณีเกิดเพลิงไหม้ รวมถึงจัด
ให้มีทางเข้า-ออกจากบ้านหลายทาง เพื่อจะได้มีเส้นทางอพยพหนีไฟหลายเส้นทาง หากติดตั้ง
เหล็กคัตบริเวณประตู หน้าต่างให้เลือกใช้แบบที่สามารถถอดหรือเปิดได้ ไม่ติดตั้งแบบติดถาวร
เพราะหากเกิดเพลิงไหม้ จะไม่สามารถหลบหนีออกจากบ้านได้ทันหมั่นกำจัดวัสดุที่มีลักษณะเป็น
เชื้อเพลิง เช่น กระดาษ หนังสือพิมพ์ ไม้ขีดไฟ เศษไม้ เป็นต้น เพราะหากเกิดเพลิงไหม้ วัสดุ
เหล่านี้จะเป็นเชื้อเพลิงอย่างดีที่ทำให้ไฟลุกลามอย่างรวดเร็วและยากต่อการควบคุมแยกเก็บสารเคมี
ที่อาจทำให้เกิดปฏิกิริยาติดไฟง่ายในบริเวณที่แห้งและเย็น ห่างจากแหล่งความร้อนที่จะเป็นตัวเร่ง
ให้เกิดการระเบิด หรือลูกไหม้แยกห้องครัวออกจากบริเวณบ้าน หรือประกอบอาหารบริเวณ
หลังบ้านที่อากาศถ่ายเทสะดวกไม่มีแหล่งเชื้อเพลิง

ตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า หมั่นตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ โดยเฉพาะ
อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ติดตั้งบริเวณที่แสงแดดส่องถึง ฝนสาดและใกล้แหล่งความร้อน เนื่องจากฉนวน
หุ้มสายไฟอาจฉีกขาดได้ง่ายทำให้กระแสไฟฟ้าลัดวงจร จนเกิดเพลิงไหม้ พร้อมทั้งหมั่นสังเกต
ความผิดปกติของอุปกรณ์ไฟฟ้า หากพบสายไฟมีลักษณะฉีกขาด บวม บวม สีเปลี่ยน มีกลิ่นเหม็น
ไหม้ ให้จัดการเปลี่ยนใหม่หรือซ่อมแซมในทันที ไม่เสียบปลั๊กไฟหลายอันไว้บนเต้าเสียบเดียวกัน
หรือเสียบปลั๊กไฟค้างทิ้งไว้เป็นเวลานาน เนื่องจากหากกระแสไฟฟ้าลัดวงจร อาจทำให้เกิดเพลิง
ไหม้ได้

ติดตั้งระบบป้องกันเพลิงไหม้ โดยติดตั้งสายดินกับอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทที่มีเปลือกเป็นโลหะหุ้ม
และตั้งอยู่กับที่ เช่น ตู้เย็น เครื่องทำน้ำอุ่น เตาไมโครเวฟ เป็นต้นและติดตั้งระบบตัดกระแสไฟฟ้า
อัตโนมัติ จะช่วยป้องกันไฟไหม้จากกระแสไฟฟ้าลัดวงจร ติดตั้งถังดับเพลิงเคมี เครื่องตรวจจับ

ควันท่อไฟและกริ่งสัญญาณเตือนไฟไหม้ที่ส่งเสียงดังไว้ในบริเวณที่เสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้เช่น
ห้องครัว ห้องพระ ห้องนอน เป็นต้น
ที่สำคัญ ควรเลือกใช้กระถางรูปเชิงเทียนและที่เขี่ยบุหรี่ประเภทที่เป็นภาชนะทนไฟ เพื่อป้องกันไฟ
ลุกลาม เพิ่มความระมัดระวังการประกอบกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้เป็นพิเศษ
รวมถึงเรียนรู้วิธีป้องกัน วิธีปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัยหากเกิดเพลิงไหม้จะช่วยลดความ
สูญเสียชีวิต และความเสียหายต่อทรัพย์สินจากเพลิงไหม้

ความรู้เกี่ยวกับอัคคีภัยและการป้องกัน

การปฏิบัติตนเมื่อเกิดอัคคีภัย

การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า

ทำอย่างไรเมื่อเกิดแก๊สรั่ว

อัคคีภัยในภาคอุตสาหกรรม

หนีเพลิงไหม้บนอาคารสูงอย่างไรให้รอดตาย

การป้องกันก่อนเกิดอัคคีภัย

- จัดระเบียบภายในและภายนอกอาคาร เช่น ขจัดสิ่งรกรุงรังให้หมดไป เก็บสิ่งของที่จัดเป็นวัตถุไวไฟไว้อย่างเป็นสัดส่วน
- ตรวจตราซ่อมแซมเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่อาจเป็นบ่อเกิดของไฟไหม้ได้ เช่น สายไฟฟ้าเครื่องจักรกล เครื่องทำความร้อนถ้ามีเสียก็ต้องซ่อมให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์
- เตรียมสารสำหรับดับเพลิงไว้ให้พร้อมรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น น้ำ ทรายหรือเครื่องดับเพลิง รวมถึงศึกษาวิธีการใช้เครื่อง
- ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือแนวทางจากสถาบันต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เพื่อความปลอดภัย

การปฏิบัติตนเมื่อเกิดอัคคีภัย

- เมื่อเกิดเหตุการณ์ก็ควรควบคุมสติให้อยู่โดยรีบแจ้งช่างทางโทรศัพท์ไปยังสถานีดับเพลิง หรือหมายเลขโทรศัพท์ อบต. โพน
- พยายามดับเพลิงขั้นต้นด้วยเครื่องมือที่มีอยู่ในบ้าน
- ปิดประตูหน้าต่างทุกบานพร้อมทั้งอุดท่อนต่าง ๆ ที่อาจเป็นทางผ่านของความร้อนก๊าซหรือควัน
- ให้เด็กหรือคนชราไปอยู่ในที่ปลอดภัย
- ขนย้ายเอกสารและทรัพย์สินมีค่าเท่าที่จำเป็น
- ควรปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานดับเพลิง

พึงระวังในเรื่องดังต่อไปนี้

ระวังเรื่องเด็ก

- อย่างปล่อยให้เด็กเล่นไฟ

แม่บ้านควรระวัง

- เมื่อประกอบอาหารเสร็จแล้วควรปิดวาล์วแก๊สและเตาถึงให้เรียบร้อย
- อย่าฉีดสีดีทิสเปรย์ฉีดผม ใกล้ไฟ เพราะจะติดไฟและระเบิด
- อย่าจุดธูปเทียนบูชาพระหรือไหว้เจ้าทั้งไว้

ระวังเรื่องเศษขยะ

- อย่าทิ้งเศษผ้าขี้ริ้ว ไม้กวาดดอกหญ้าหรือเศษกระดาษไว้หลังตู้เย็นที่มีไออุ่นเพราะอาจคุไหม้ขึ้นได้
- อย่าจุดหรือเผาขยะมูลฝอย หญ้าแห้ง โดยไม่มีคนดูแล

การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า

- อย่าใช้เครื่องต้มน้ำไฟฟ้าแล้วเสียบปลั๊กจนน้ำแห้งหรือเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่น ๆทิ้งไว้
- อย่าเปิดพัดลมโทรทัศน์ทิ้งไว้ทั้งวันทั้งคืน
- อย่างวางเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็นติดฝาผนังเพราะจะทำให้ระบายความร้อนไม่ได้
- อย่าใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่มีมาตรฐานหรือปลอมแปลงคุณภาพ
- ควรดูแลสายไฟภายในบ้านทุกครั้งเพราะสายไฟที่เก่าอาจทำให้ไฟฟ้าลัดวงจร

ระวังเรื่องการจุดบุหรี่

- อย่าสูบบุหรี่ขณะเติมน้ำมันรถ
- อย่าสูบบุหรี่บนที่นอน และอย่าวางก้นบุหรี่ที่ขอบจานเชิบบุหรี่ หรือขี้ดบไม่หมดเพราะอาจพลัดตกจากจานได้

ระวังเรื่องอื่นๆ

- เวลาไฟฟ้าผ่าถ้าไม่มีสายล่อฟ้าที่ถูกต้องก็อาจทำให้เกิดเพลิงไหม้ขึ้นได้
- ในการซ่อมแซมสถานที่ต่าง ๆ เช่น ลอกสีด้วยเครื่องพ่นไฟการตัดเชื่อมโลหะด้วยแก๊สหรือไฟฟ้า ต้องทำด้วยความระมัดระวังเพราะอาจเป็นบ่อเกิดของเพลิงไหม้ได้

ทำอย่างไรเมื่อเกิดแก๊สรั่ว

บางครั้งภัยร้ายภายในบ้านกำลังแฝงตัวรอคอยโอกาสแห่งความประมาทของผู้อาศัยเมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว สิ่งสำคัญ คือ ควรรีบตั้งสติอย่าตื่นตระหนกเพราะอาจจะทำให้เกิดเหตุการณ์ลุกลามใหญ่โตได้ พร้อมทั้งปฏิบัติตามดังนี้

- อย่าจุดไม้ขีดไฟไฟแช็ก เปิดหรือปิดสวิตซ์ไฟ หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าในบริเวณที่มีแก๊สรั่ว
- ท่อยางส่งแก๊สต้องไม่อยู่ใกล้กับเปลวไฟ
- ห้องน้ำที่มีเครื่องทำน้ำร้อนโดยใช้แก๊สควรมีช่องระบายอากาศเพื่อให้มีออกซิเจนเพียงพอ

อัคคีภัยในภาคอุตสาหกรรม

โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นที่รวมคนจำนวนมากและยังเป็นแหล่งที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยได้ง่ายดายอีกด้วยเนื่องจากเป็นแหล่งรวมของวัสดุหรืออุปกรณ์ที่ทำให้เกิดไฟไหม้ได้หากมีการระเบิดขึ้นอุตสาหกรรมบางประเภทมีความเกี่ยวข้องกับวัตถุไวไฟโดยเฉพาะ เช่น อุตสาหกรรมทางด้านเชื้อเพลิงหรือพลังงานซึ่งถ้าหากเกิดเหตุร้ายขึ้นแล้วย่อมเป็นการยากที่จะบรรเทาไม่ให้ความเสียหายลุกลามใหญ่โตได้ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินจากอัคคีภัยควรปฏิบัติตามนี้

1. บริเวณที่มีการผลิต

- ควรนำวัตถุติดออกไปให้ห่างจากบริเวณที่มีการผลิตหรือมีได้เท่าที่จำเป็นส่วนวัตถุไวไฟที่ใช้เพื่อการผลิตควรจำกัดให้พอใช้เพียงวันต่อวันเท่านั้นและหลังเลิกงานต้องนำไปเก็บในที่เฉพาะทุกครั้ง
- ควรมีถังหรืออุปกรณ์ไว้รองรับเศษขยะต่าง ๆ อย่าทิ้งเกลื่อนกลาดและทุกวันหลังเลิกงานต้องนำไปทิ้ง
- แยกส่วนหรือแผนกที่มีอาจก่อให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายออกไปต่างหาก

อุปกรณ์ไฟฟ้าที่สำคัญ

- ควรมีการตรวจสอบบำรุงเครื่องจักรให้อยู่ในสภาพที่ดีเป็นประจำ
 - สายไฟฟ้าและอุปกรณ์ต้องอยู่ในสภาพที่ดีและตรวจเช็คอยู่เสมอ
 - หลีกเลี่ยงการต่อสายไฟฟ้าโดยใช้ผ้าเทปพันหรือต่อแบบชั่วคราวเพราะอาจเกิดไฟรั่วได้
- พนักงานในโรงแรม
- หลังเลิกงานควรปิดสวิทช์อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิดที่เมนใหญ่
 - งดการสูบบุหรี่ในบริเวณที่มีการผลิต
 - ตรวจสอบความเรียบร้อยในทุกส่วนข้างต้นก่อนจะออกจากบริเวณที่มีการผลิตเมื่อเลิกงานแล้ว

2. บริเวณที่ใช้เก็บสินค้า

- จัดเก็บสินค้าบนชั้นวางหรือที่รองรับอย่างเป็นระเบียบเป็นล๊อค ๆ ในปริมาณที่ไม่มากเกินไปโดยความสูงไม่เกิน 6 เมตร หรือมีระยะห่างจากเพดานประมาณ 1 เมตร และควรมีช่องทางเดินสินค้าในทุกล๊อค
- วัตถุไวไฟควรเก็บแยกต่างหากจากสินค้าอื่น
- ไม่ควรมีการผลิตหรือดำเนินการใด ๆ ในบริเวณนี้ เช่น การชาร์จแบตเตอรี่
- รักษาความสะอาดเป็นประจำพร้อมทั้งติดตั้งอุปกรณ์ดังเพลิงบริเวณทางเข้า-ออก
- ตรวจเช็คสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าในบริเวณนี้เป็นประจำ
- บริเวณที่เก็บสินค้าควรปิดล๊อคให้แน่นและห้ามบุคคลภายนอกที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าไป
- ห้ามสูบบุหรี่ในบริเวณนี้

หนีเพลิงไหม้บนอาคารสูงอย่างไรให้รอดตาย

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการสร้างอาคารสูง ตึกระฟ้าเพิ่มมากขึ้นเพื่อใช้เป็นอาคารสำนักงาน ห้างสรรพสินค้า โรงแรม ตลอดจนที่พักอาศัยซึ่งถ้าหากภายในอาคารไม่ได้มีการติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัยอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์แล้วเมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้นย่อมสร้างความเสียหายอย่างมหาศาลดังตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้วหลายต่อหลายครั้งผู้พักอาศัยหรือผู้ที่ต้องเข้าไปอยู่ในอาคารสูง ๆ ควรจะคำนึงถึงการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันหรือเวลาที่เกิดเหตุแล้วดังนี้

การปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในอาคารสูงหรือก่อนเข้าห้องพักในโรงแรม

1. ก่อนเข้าพักอาศัยหรือจองห้องควรสอบถามว่ามีการติดตั้งเครื่องป้องกันควันไฟและอุปกรณ์ฉีดน้ำอัตโนมัติบนเพดานหรือไม่
2. ตรวจสอบดูทางออกฉุกเฉินว่าไม่ปิดตายหรือมีสิ่งกีดขวาง
3. เรียนรู้และฝึกการเดินในห้องพักเข้าหาประตูได้ในความมืด
4. วางกุญแจห้องและไฟฉายไว้ใกล้กับเตียงนอน

การปฏิบัติตนหลังเกิดเหตุ

- นำกุญแจห้องและไฟฉายไปด้วย อย่าเสียเวลากับการเก็บของ
- เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณเพลิงไหม้ให้หนีลงจากอาคารทันที
- ถ้าเพลิงไหม้ในห้องพักให้หนีออกมาแล้วปิดประตูห้องทันทีจากนั้นรีบแจ้งเจ้าหน้าที่อาคารและโทรศัพท์แจ้งเพลิงไหม้ แต่ถ้าไม่ได้เกิดขึ้นในห้องพักก็ควรหนีออกจากห้องเช่นกัน โดยเริ่มจากจับประตูล็อคหรือเปิดถ้าล็อคให้เปิดประตูออกแล้วรีบหนีไปยังทางออกฉุกเฉินทันทีหากประตูร้อนอย่าเปิดประตูออกในสถานการณ์เช่นนี้ควรรีบโทรศัพท์แจ้งหน่วยดับเพลิงว่าท่านอยู่ที่ใดและกำลังตกอยู่ในวงล้อมของเพลิงไหม้ หาผ้าเช็ดตัวเปียก ๆ ปิดทางเข้าของควันปิดพัดลมและเครื่องปรับอากาศพร้อมกับส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือที่หน้าต่างอาคาร
- คลานต่ำเมื่อควันปกคลุมเพราะอากาศบริสุทธิ์จะอยู่ด้านล่างของพื้นห้อง
- อย่าใช้ลิฟท์ขณะเกิดเพลิงไหม้